

JŪRMALAS DOME

Jomas iela 1/5, Jūrmala, LV - 2015, tālrunis: 67093816, e-pasts: pasts@jurmala.lv, www.jurmala.lv

LĒMUMS Jūrmalā

2023. gada 26. oktobrī

Nr. _____ 507
(protokols Nr. 11, 58. punkts)

Par Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2023. gada 10. oktobra atzinumu Nr. 1-18/5826 “Par saistošajiem noteikumiem Nr. 28”

Jūrmalas dome (turpmāk – dome) 2023. gada 28. septembra domes sēdē pieņēma 2023. gada 28. septembra saistošos noteikumus Nr. 28 “Grozījumi Jūrmalas pilsētas domes 2012. gada 11. oktobra saistošajos noteikumos Nr. 37 “Par nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu piešķiršanas kārtību”” (turpmāk – saistošie noteikumi Nr. 28), kas Pašvaldību likuma 47. panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā tika nosūtīti Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (turpmāk – ministrija) atzinuma sniegšanai.

Dome 2023. gada 10. oktobrī ir saņēmusi ministrijas 2023. gada 10. oktobra atzinumu Nr. 1-18/5826 “Par saistošajiem noteikumiem Nr. 28” (turpmāk – atzinums), kurā izteikts iebildums.

Ministrija lūdz precizēt saistošo noteikumu 1.2. apakšpunktu, ciktāl tajā visām nekustamā īpašuma nodokļa (turpmāk – nodoklis) atvieglojumu saņēmēju kategorijām ir noteikts nosacījums, ka tiesības uz nodokļa atvieglojumu personai rodas, ja konkrētais nodokļa objekts ir personas pamata deklarētā dzīvesvieta bez pārtraukuma ne mazāk kā divus gadus pirms iesnieguma iesniegšanas dienas. Ministrija norāda, ka likuma “Par nekustamā īpašuma nodokli” 5. pantā ir noteiktas nodokļa maksātāju kategorijas, kurām saskaņā ar speciālo likumu ir piešķirami nodokļa atvieglojumi – trūcīgas vai maznodrošinātas personas vai ģimenes; personas, kurām pašām vai kopā ar laulāto vai tās laulātajam taksācijas gada 1. janvārī ir trīs vai vairāk bērni vecumā līdz 18 gadiem (arī aizbildnībā esoši vai audžuģimenē ievietoti bērni) vai bērni līdz 24 gadu vecumam, kuri iegūst vispārējo, profesionālo vai augstāko izglītību, un ja personai vai tās laulātajam šajā objektā ir deklarētā dzīvesvieta kopā ar vismaz trim no minētajiem bērniem; politiski represētas personas. Ministrijas ieskatā nodokļa maksātāju kategorijām pašvaldība saistošajos noteikumos nav tiesīga ierobežot tiesības saņemt nodokļa atvieglojumu īpašumam, kurā persona deklarēta, nosakot, ka tiesības rodas, ja personai vismaz divus gadus pirms iesnieguma iesniegšanas dienas bez pārtraukuma ir deklarēta konkrētajā nodokļa objektā. Ministrija norāda, ka likumā noteiktajiem nodokļa subjektiem tiesības uz nodokļa atvieglojumiem rodas ar brīdi, kad tās deklarējas pašvaldībā.

Papildus ministrija norāda, ka vienlaikus pašvaldība saskaņā ar likuma “Par nekustamā īpašuma nodokli” 5. panta trešo un ceturto daļu var noteikt citas nodokļa maksātāju kategorijas, kurām tā piešķir nodokļa atvieglojumus 90, 70, 50 vai 25 %

apmērā no nodokļa summas un šīm kategorijām pašvaldība ir tiesīga noteikt nosacījumus nodokļa atvieglojuma saņemšanai.

Saskaņā ar Pašvaldību likuma 47. panta sesto daļu, ja dome nepiekrīt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinumam pilnībā vai kādā tā daļā, dome divu mēnešu laikā pēc atzinuma saņemšanas pieņem lēmumu, kurā sniedz pamatojumu, kā arī triju darbdienu laikā pēc lēmuma parakstīšanas nosūta saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu ministrijai, kas sniegusi atzinumu, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un izsludināšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Pašvaldība nosūta ministrijai, kas sniegusi atzinumu, un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai arī minēto domes lēmumu.

Dome ir izskatījusi atzinumā izteikto iebildumu un norāda, ka tam nepiekrīt pilnībā, pamatojoties uz turpmāk minēto.

Likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" (turpmāk – likums) 5. panta 1.¹, 1.² un otrajā daļā ir noteiktas nodokļa maksātāju kategorijas (trūcīgas vai maznodrošinātas personas, daudz bērnu ģimenes, politiski represētās personas), kurām piešķirams nodokļa atvieglojums, un šī atvieglojuma apmērs. Vienlaikus minētā panta trešā daļa paredz pašvaldības tiesības izdot saistošus noteikumus, kuros paredzēti atvieglojumi atsevišķām (atzinumā kļūdaini ir norādīts vārds "citām") nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju kategorijām.

No minētajām tiesību normām izriet, ka, papildus likumā noteiktajiem atvieglojumiem, pašvaldībai, ievērojot likuma 3.¹ panta pirmās, otrās un trešās daļas nosacījumus, ir tiesības noteikt arī citus atvieglojumus, tai skaitā tām pašām nodokļa maksātāju kategorijām, kurām atvieglojumi jau ir paredzēti likumā.

Piemēram, likuma 5. panta otrā daļa noteic, ka politiski represētajām personām par zemi, kā arī par šā likuma 3. panta pirmās daļas 2. punktā un 1.² daļā minētajiem nekustamā īpašuma nodokļa objektiem, kas ir šo personu īpašumā vai valdījumā, nekustamā īpašuma nodokļa summa ir samazināma par 50 procentiem, ja nekustamais īpašums netiek izmantots saimnieciskajā darbībā. Savukārt atbilstoši Jūrmalas pilsētas domes 2012. gada 11. oktobra saistošo noteikumu Nr. 37 "Par nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu piešķiršanas kārtību" 7.1.1. apakšpunktam politiski represētajai personai var piešķirt nodokļa atvieglojumu 90 procentu apmērā, ja izpildās saistošajos noteikumos noteiktie nosacījumi (piemēram, attiecībā uz deklarēšanās ilgumu, parādu neesamību, būvniecības normu ievērošanu utml.). Tas nozīmē, ka izpildot saistošo noteikumu prasības, personai ir iespēja saņemt būtiski lielāku nodokļa atvieglojumu, taču šo prasību neizpilde neietekmē personas tiesības uz likumā noteikto atvieglojumu.

Saskaņā ar Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 9. panta pirmo daļu, piemērojot normatīvos aktus, ievēro šādu ārējo normatīvo aktu juridiskā spēka hierarhiju:

- 1) Satversme;
- 2) likumi;
- 3) Ministru kabineta noteikumi;
- 4) pašvaldību saistošie noteikumi.

Tādējādi, ievērojot tiesību aktu hierarhiju, dome, pieņemot saistošos noteikumus Nr. 28, nebija tiesīga un arī nav ierobežojusi personu tiesības uz likuma 5. pantā noteiktajiem nodokļa atvieglojumiem.

Ar saistošajiem noteikumiem Nr. 28 dome pēc būtības ir veikusi tikai tehniskus precizējumus, nemainot ne nodokļa maksātāju kategorijas, ne tām piešķiramo nodokļa atvieglojuma apmēru, bet vienkāršojot saistošajos noteikumos paredzēto atvieglojumu

saņemšanas kārtību daudz bērnu ģimenēm un personām ar invaliditāti. Saistošo noteikumu Nr. 28 mērķis ir aizsargāt sociāli mazaisargātākās personu grupas un mazināt administratīvo slogu, pieņemot un apstrādājot dokumentus, kas satur informāciju, kas pašvaldībai ir pieejama datu bāzēs un reģistros, dokumentu iesniegšanu aizstājot ar tiešsaistes datu pārbaudi, līdzīgi kā tas šobrīd notiek citos procesos, nodrošinot valsts tiešās pārvaldes iestāžu un pašvaldību labās prakses īstenošanu informācijas vienreizības principa ievērošanai.

Domes ieskatā saistošie noteikumi Nr. 28 ir pieņemti normatīvajos tiesību aktos noteiktā pilnvarojuma ietvaros, neierobežojot ar likumu noteiktās personu tiesības, bet ir uz sabiedrības interesēm vērsti, atvieglojot nodokļa atvieglojumu saņemšanas kārtību daudz bērnu ģimenēm un personām ar invaliditāti.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Pašvaldību likuma 47. panta sesto daļu, **dome nolemj:**

publicēt saistošos noteikumus Nr. 28 Pašvaldību likuma 47. panta sestajā daļā noteiktajā kārtībā.

Priekšsēdētāja

R. Sproģe